

BM KATASZTRÓFAVÉDELMI OKTATÁSI KÖZPONT

KÉPZÉSI PROGRAM

TŰZOLTÓTECHNIKA KEZELŐI TANFOLYAMOK

**3.
LÉTRÁS GÉPJÁRMŰ KEZELŐI TANFOLYAM**

2004.

A LÉTRÁS GÉPJÁRMŰ MŰSZAKI SAJÁTOSÁGAI, KEZELÉSE ÉS ALKALMAZÁSTECHNIKÁJA

A tanfolyam tanításának célja:

A létrás gépjármű kezelői tanfolyam célja olyan gépkezelők képzése, akik képesek a tűzoltóságoknál rendszeresített illetve üzembe állított különböző típusú létrás gépjárművek önálló kezelésével élet-, és tárgymentést, valamint tűzoltást végezni. Ismerjék meg ezeknek a gépeknek, a munkavédelmi, karbantartási feladatait, tudjanak végrehajtani egyszerűbb hibafelismerést és elhárítást.

A tanfolyamon történő részvétel feltételei:

- legalább tűzoltó szakképesítés (OKJ azonosító szám: 32 8915 01), illetve a 2002. december 31. előtt szerzett 6 hetes alapfokú tűzoltó tanfolyami végzettség,
- a kezelői feladatok ellátásához szükséges egészségügyi alkalmasság, ami magába foglalja a magasban végzett tűzoltási és mentési feladatok végzésére való egészségügyi alkalmasságot,
- tűzoltóság, vagy katasztrófavédelmi szerv által történő beiskolázás.
- tűzoltótechnika kezelői alaptanfolyami végzettség.

A képzés rendje:

A létrás gépjármű kezelői képzés lebonyolítása 1 hetes időtartamban történik az BM KOK Központ Képzési Rendje szerint.

A tanfolyam tananyaga:

1. téma: Létrás gépjármű szerkezettan

A téma anyaga:

A létrás gépjárművekkel kapcsolatos fogalom meghatározások. A létrás gépjárművek felépítésének fontosabb jellegzetességei. A jármű alváz és felépítmény általános műszaki jellemzői, fontosabb paraméterei. A tengelyfelfüggesztések, tengelyreteszések műszaki kialakításai és működési jellemzői. A létrás gépjárművek hajtástechnikai rendszereinek fajtái, feladatuk, felépítésük és működésük. A létrás gépjárművek kezelőszerveinek elhelyezkedése, feladata, működtetési funkciói. A fedélzeti számítógép működési és működtetési funkciói. A létrás gépjárművek biztonsági berendezéseinek feladata, fajtái és technikai jellegzetességei. A málházott felszerelések és eszközök fajtái és jellemzőik.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a létrás gépjárművekkel kapcsolatos fogalmakat,
- a létrás gépjárművek rendeltetését, alkalmazási területeit,
- a létrás gépjárművek műszaki, tűzoltó-technikai felépítését,
- a létrás gépjárművek főbb műszaki paramétereit,
- a málházott felszerelések és eszközök fajtáit, jellemzőit.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- a tengelyfelfüggesztések, tengelyreteszések műszaki kialakításait és működési sajátosságait,
- a létrás gépjárművek hajtástechnikai rendszereinek fajtáit, feladatukat, felépítésüket és működésüket,
- a kezelőszervek helyét, feladatait,
- a működési tartomány felügyeleti rendszer technikai jellegzetességeit, működési és működtetési funkcióit,
- a biztonsági berendezések fajtáit, műszaki jellemzőiket,
- a működési tartomány jellemzőit,
- a működési tartomány kihasználtságának taktikai lehetőségeit.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- a létrás gépjárművek kezelőszerveinek működtetési funkcióit,
- a létrás gépjárművek kárhelyen történő megtelepítésének szabályait,
- a létrás gépjárművek különböző beavatkozási körülmények közötti kezelésének szabályait,
- a létrás gépjárművek kezelését a különböző taktikai lehetőségek alapján,
- a létrás gépjárművek vészüzem rendszerének kezelését és alkalmazási feltételeit,
- a létrás gépjárművek rendszeres és időszakos karbantartási igényeit.

2. téma: A létrás gépjárművek biztonságtechnikája

A téma anyaga:

Munkavédelmi és biztonságtechnikai alapfogalmak. A létrás gépjárművek kezelésének személyi feltételei. A működés lehetséges veszélyforrásai. A létrás gépjárművek biztonsági berendezéseinek funkciói. A létrás gépjárművek üzemeltetésére vonatkozó általános szabályok. Az Emelőgép Biztonsági Szabályzat létrás gépjárművek kezelésére, üzemeltetésére vonatkozó előírásai. A műszaki mentési és katasztrófavédelmi beavatkozások speciális sajátosságai. Különböző beavatkozások során a betartandó munkavédelmi és biztonságtechnikai előírások, szabályok.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a használatos alapfogalmak körét (emelőgép, üzemeltető, karbantartó, kezelő, emelőgép ügyintéző, működési tartomány),
- a személyi feltételeket,
- a kezeléskor fellépő veszélyforrásokat,
- a munkavédelmi oktatások rendszerességét,

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- a létrás gépjárművek biztonsági egységeinek rendszerét és azok funkcióit,
- a létrás gépjárművek alkalmazásakor fellépő erők, fizikai törvényszerűségek biztonságot befolyásoló összefüggéseit,

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- az egyéni védőeszközök használatának előírásait,

- a létrás gépjárművek biztonsági berendezéseinek vizsgálatát,
- a felépítmény és a támasztólábak hidraulikus munkavégző elemeinek ellenőrzési feladatait,
- a létrás gépjárművek üzemeltetésére vonatkozó általános és speciális szabályokat:
 - a létrás gépjárművek telepítésének szabályait,
 - a kezelőre vonatkozó előírásokat,
 - a létrás gépjárművek mozgásának szabályait,
 - szélsőséges körülmények közötti munkavégzés előírásait,
 - erőáramú szabadvezeték közelében a munkavégzés szabályait,
 - az életmentési, tűzoltási és a műszaki mentési beavatkozások speciális sajátosságait.

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten sajátítsák el:

- az üzembe helyezés és a különböző beavatkozási körülményekhez kapcsolódó üzemeltetés biztonságos végrehajtását.

3. téma: Gépkezelés módszere és gyakorlata

A téma anyaga:

A létrás gépjármű közúton és terepen történő vezetésének elvei, módszerei. A létrás gépjármű megtelepítése különböző beavatkozási körülmények között. Munkavégzés szélsőséges munkakörülmények között (erős szélben, elektromos felsővezeték környezetében, veszélyes anyagok jelenlétében). Vészüzemben történő működtetés.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **ismeret** szinten sajátítsák el:

- a vezetéstechnikai, és a kezeléssel kapcsolatos alapelveket.

A képzésben résztvevők **megértés** szinten sajátítsák el:

- a létrás gépjárművek biztonságos telepítéséhez szükséges talajmechanikai jellemzőket,
- a kezelés közbeni biztonság körülményeit, tényezőit és a biztonság kezeléstechnikai elveit.

A képzésben résztvevők **alkalmazás** szinten sajátítsák el:

- a létrás gépjárművek közúton és terepen történő vezetésének módszereit,
- a létrás gépjárművek megtelepítésének módozatait,
- a különféle beavatkozási körülmények közötti munkavégzés lehetőségeit, módszereit,
- a létrás gépjárművek vészüzemére vonatkozó működtetési lehetőségeket,
- a beavatkozások sajátosságaihoz igazodó taktikai lehetőségeket.

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten tudják végrehajtani:

- a kárelhárítások alkalmával a különböző taktikai feladatokat,
- vészüzemi működtetési feladatokat,
- a rendszeres és időszakos karbantartási feladatokat.

4. téma: Egyéni gépkezelési gyakorlat

A létrás gépjármű kezelői tanfolyam egyéni gépkezelési gyakorlata, a tanfolyam BM KOK-ban végrehajtott felkészítési szakaszában megtanult elméleti és gyakorlati tudásanyagára építve, a megadott útmutató segítségével történő egyéni felkészítés.

A gyakorlatok végrehajtása a biztonságtechnikai, valamint taktikai előírások és elvek betartásával, a beiskolázó szervnél felügyelet mellett történik.

A téma anyaga:

A létrás gépjármű ellenőrzése, karbantartása, kezelői szintű hibaelhárítás. Különböző taktikai, beavatkozási feladatok végrehajtása különböző körülmények között.

Követelményszint:

A képzésben résztvevők **jártasság** szinten tudják végrehajtani:

- adott telepítési helyről személyek magasból mentését,
- adott telepítési helyről történő tárgymentést,
- adott működési magasságban tűzoltási feladatokat.

A képzésben résztvevők **készség** szinten tudják végrehajtani:

- a létrás gépjármű ellenőrzését, karbantartását,
- a kezelői szintű hibaelhárítási feladatokat,
- a létrás gépjármű szabályos megtelepítését különböző körülmények között.

A tanfolyammal kapcsolatos egyéb rendelkezések:

A képzési követelmények teljesítéséhez 30 óra egyéni gépkezelési gyakorlat szükséges, ha a képzésben résztvevő nem rendelkezik előzőleg megszerzett, az érvényben lévő előírásoknak megfelelő létrás gépjármű kezelői végzettséggel.

5. Elméleti és gyakorlati vizsga

A tanfolyam során megismert és elsajátított tananyag elméleti és gyakorlati visszakerdezése, amely során a vizsgázó bizonytságot tesz, hogy képes a létrás gépjármű szakszerű és biztonságos kezelésére, valamint az alkalmazás során felmerülő feladatok végrehajtására.

A tanfolyam óraelosztása

S. sz.	A téma megnevezése	Összóra	Elmélet	Gyakorlat	Ellenőrzés
1.	Létrás gépjármű szerkezetana, ellenőrzés, karbantartás	12	12	-	-
2.	Munkavédelem, biztonságtechnika	6	6	-	-
3.	Gépkezelés módszere és gyakorlata	18	-	18	-
4.	Egyéni gépkezelési gyakorlat	30 (20)*	-	30 (20)*	-
5.	Elméleti és gyakorlati vizsga	6	-	-	6
Összesen		72 (62)	18	48 (38)	6

* A képzési követelmények teljesítéséhez 20 óra egyéni gépkezelési gyakorlat szükséges abban az esetben, ha a képzésben résztvevő rendelkezik a jogszabályokban és előírásokban rögzítetteknek megfelelő (nem a tanfolyam tárgyát képező, előzőleg megszerzett) más típusú létrás gépjármű kezelésére feljogosító tűzoltótechnika kezelői képzettséggel.